

Stigende fødevarepriser er ikke lig profit for dagligvarekæderne

De danske forbrugerpriser stiger fortsat lidt. Det gælder også fødevarepriserne, der i november steg med 2,9 pct ift. året før. De stigende fødevarepriser er dog ikke lig ren profit for dagligvarekæderne – snarere tværtimod. De er derimod en konsekvens af stigende producentpriser.

Stigende producentpriser fører til højere forbrugerpriser

Inflationen i Danmark er aftagende, men priserne stiger fortsat lidt på årsniveau, og det er ikke kun begrænset til Danmarks grænser. Den aftagende men fortsat positive inflation på årsniveau er et fænomen, der ses på tværs af det meste af Europa.¹ Det gælder også priserne på de fødevarer, som danskerne køber, når de handler ind i dagligvarebutikkerne.

De stigende priser i dagligvarebutikkerne er dog ikke lig med profit for dagligvarekæderne. Det skyldes, at omkostningerne til at indkøbe varer også er steget. Det ses blandt andet ved producentpriserne, der angiver den pris, som dagligvarekæderne køber ind til fra producenterne. I november var producentpriserne på fødevarer steget med i alt 27,8 pct. ift. medio 2021, hvor priserne generelt begyndte at vokse en del mere end tidligere. I samme periode er forbrugerpriserne på fødevarer derimod steget med 21,3 pct., hvilket er lavere end stigningen i producentpriserne. Siden juli i år er forbrugerpriserne på fødevarer faldet med 2,7 pct. Producentpriserne for fødevarer er i samme periode faldet med 0,7 pct.

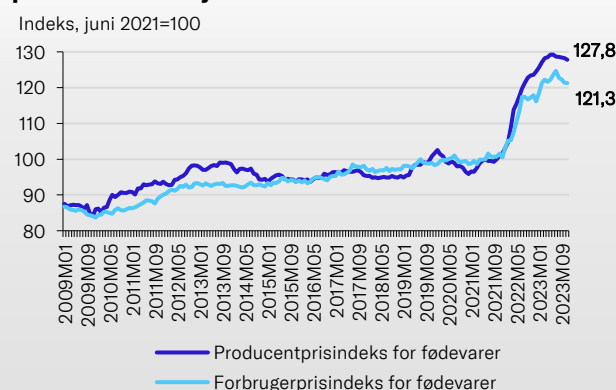
Producentpriserne på fødevarer er med andre ord steget mere end forbrugerpriserne de seneste godt to år, se figur 1. Det er et tegn på, at dagligvarekæderne har absorberet dele af prisstigningerne selv og ikke sendt dem videre til forbrugerne de seneste godt to år.

Prisforskel fører til lavere bruttoavance

Forskellen i prisudviklingen har haft den konsekvens, at bruttoavancen i danske supermarkeder faldt til 8,9 pct. i første kvartal i 2023. I 3. kvartal 2023 er den steget til 15,4 pct., hvilket er lidt over det historiske gennemsnit for supermarkeder på 14,9 pct. Det er dog samtidig under resten af erhvervslivet. Nogenlunde samme udviklingen ses også hos discountforretningerne samt hos købmænd og døgnkiosker, der havde bruttoavanceprocenter på hhv. 13,4 pct. og 4,9 pct. i 3. kvartal 2023 (ikke vist i figur).

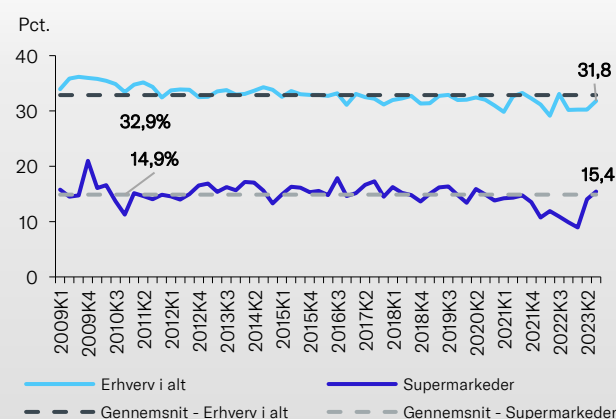
Bruttoavancen angiver, hvor stor en andel af omsætningen, der er tilbage til at betale faste omkostninger, når de variable omkostninger er betalt. Den lave bruttoavance i 2022 og 2023 er en tydelig indikation på, at dagligvarebutikkerne ikke har øget overskuddet, men at de omvendt har absorberet dele af prisstigningerne selv uden at sende dem videre til forbrugerne.

Figur 1: Udviklingen i producent- og forbrugerpriser på fødevarer fra januar 2009 til november 2023

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistik PRIS111 og PRIS4015.
Note: Juni 2021 er sat lig 100 for at vise den samlede udvikling i hhv. producent- og forbrugerpriser på fødevarer siden de årlige prisstigninger begyndte at stige markant mere end før medio 2021.

Figur 2: Bruttoavanceprocent for supermarkeder og erhverv i alt fra 2009K1 til 2023K3

Kilde: Danmarks Statistik, tabel FIKS44.